

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS

TA'LIM VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI

Ro'yxatga olindi:

№ 200

2019 yil _____

“TASDIQLAYMAN”

O'quv Ishlari prorektori

prof. A.Soleev

2019 yil _____

“ MOLIYA ”

fani bo'yicha

ISHCHI O'QUV DASTURI

Oliy ta'limning

Bilim sohasi: 200000 – Ijtimoiy soha, iqtisod va huquq

Ta'lim sohasi: 230000 – Iqtisod

Ta'lim yo'nalishlari: 5230100 – Iqtisodiyot
5111000 – Kasb ta'limi: iqtisodiyot
bakalavriat talabalari uchun

Umumiy o'quv soati – 186 soat

Shu jumladan:

Ma'ruza – 48 soat (7 semestr - 20 soat, 8 semestr – 28 soat)

Amaliy mashg'ulotlar – 48 soat (7 semestr - 20 soat, 8 semestr – 28 soat)

Mustaqil ta'lim soati – 90 soat (7 semestr - 46 soat, 8 semestr – 44 soat)

Samarqand – 2019 y

Fanning ishchi o'quv dasturi o'quv, ishchi o'quv reja va o'quv dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Fanning o'quv ishchi dasturi Iqtisodiyot va biznes fakultetining 2019 yil ____
dagi ____-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchi :

A.T.Mardonova - **SamDU, "Kadrlar menejmenti va biznes"**
kafedrasida katta o'qituvchisi.

Taqrizchilar:

Raxmonov T. - **SamDU "Kadrlar menejmenti va biznes"**
kafedrasida dotsenti.

Ernazarov O. - **SamDU "Kadrlar menejmenti va biznes"**
kafedrasida katta o'qituvchisi.

SamDU Iqtisodiyot va biznes fakulteti "Kadrlar menejmenti va biznes" kafedrasida mudiri:

SamDU Iqtisodiyot va biznes fakulteti o'quv uslubiy kengash raisi:

SamDU Iqtisodiyot va biznes fakulteti dekani:

SamDU O'quv uslubiy boshqarma boshlig'i:

D.Q.Usmanova
(imzo)

B.U.Bozorov
(imzo)

Sh.B.Safarov
(imzo)

B.S.Aliqulov

1. O'quv fani o'qitilishi bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar.

“Moliya” fani talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalalar, iqtisodiy hodisa va jarayonlarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.

Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga qo'ydagi talablar qo'yiladi.

Talaba:

– iqtisodiy bilim asoslari, bozor iqtisodiyoti sub'ektlari, iqtisodiy kategoriyalar to'g'risida *tasavvurga ega bo'lishi*,

– iqtisodiyot nazariyasi asoslarini, iqtisodiy qonunlar, tushunchalar, kategoriyalarni, iqtisodiy jarayonlarning xususiyatlarini *bilishi va ulardan foydalana olishi*;

– talaba iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tahlil qilish usullarini qo'llash, iqtisodiy muammolar bo'yicha echimlar qabul qilish *ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak*.

2. Ma'ruza mashg'ulotlari

№	Ma'ruza mavzulari	Dars soatlari hajmi
1.	Moliyaning mohiyati va funksiyalari	2
2.	Moliya nazariyalari	2
3.	Moliyaviy siyosat	4
4.	Moliya tizimi	2
5.	Davlat moliyasi	2
6.	Mulkchilikning turli shakllaridagi xo'jalik yurituvchi sub'yektlar moliyasi	2
7.	Moliyaviy boshqaruv	2
8.	Moliyaviy rejalashtirish va tartibga solish	4
VII semestr bo'yicha jami		20
VIII s e m e s t r		
9.	Moliyaviy nazorat	2
10.	Moliya bozori va instrumentlari	2
11.	Xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning ishlab chiqarish chiqimlari, foydasi va rentabelligi	2
12.	Byudjet tizimi va byudjet tuzilmasi	2
13.	Davlat byudjeti	4

14.	Byudjet jarayoni	2
15.	Davlatning byudjetdan tashqari jang'armalari	4
16.	Davlat krediti	2
17.	Ijtimoiy ta'minot	2
18.	Sug'urta	2
19.	Uy xo'jaliklari moliyasi	2
20.	Xalqaro moliya	2
YIII s e m e s t r bo'yicha jami		28
YII - YIII s e m e s t r bo'yicha jami		48

Ma'ruza mashg'ulotlari multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada akademik guruhlar oqimi uchun o'tiladi.

3. Amaliy mashg'ulotlar

№	Amaliyot mavzulari	Dars soatlari hajmi
1.	Moliyaning mohiyati va funktsiyalari	2
2.	Moliya nazariyalari	2
3.	Moliyaviy siyosat	4
4.	Moliya tizimi	2
5.	Davlat moliyasi	2
6.	Mulkchilikning turli shakllaridagi xo'jalik yurituvchi sub'yektlar moliyasi	2
7.	Moliyaviy boshqaruv	2
8.	Moliyaviy rejalashtirish va tartibga solish	4
YII semestr bo'yicha jami		20
YIII s e m e s t r		
9.	Moliyaviy nazorat	2
10.	Moliya bozori va instrumentlari	2

11.	Xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning ishlab chiqarish chiqimlari, foydasi va rentabelligi	2
12.	Byudjet tizimi va byudjet tuzilmasi	2
13.	Davlat byudjeti	4
14.	Byudjet jarayoni	2
15.	Davlatning byudjetdan tashqari jang'armalari	4
16.	Davlat krediti	2
17.	Ijtimoiy ta'minot	2
18.	Sug'urta	2
19.	Uy xo'jaliklari moliyasi	2
20.	Xalqaro moliya	2
YIII s e m e s t r bo'yicha jami		28
VII - YIII s e m e s t r bo'yicha jami		48

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akadem. guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi. "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi, keyslar mazmuni o'qituvchi tomonidan belgilanadi. Kurgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi.

4. Mustaqil ta'lim

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Dars soatlari hajmi
1.	Bozor iqtisodiyoti sharoitida moliyadan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari	2
2.	Moliya nazariyalari	2
3.	Ijtimoiy muammolarni hal etishda moliyaning roli.	2
4.	Mustaqillik yillarida moliya haqidagi iqtisodiy ta'limotning rivojlanish xususiyatlari	2
5.	Monetar siyosat va uning davlat moliyasini samarali boshqarishdagi ahamiyati	2
6.	Kichik biznes korxonalarini moliyasining xususiyatlari	2
7.	Qishloq xo'jaligi korxonalarini moliyasining hozirgi zamon muammolari	2
8.	Xolding kompaniyalarining moliyaviy xususiyatlari	2
9.	Jamoat tashkilotlari moliyasini tashkil etish va boshqarish	2
10.	Tadbirkorlik faoliyatining moliyaviy natijalari	2

11.	Korxonalarning moliyaviy strategiyasi.	2
12.	Davlat moliyasini boshqarish institutsional tarkibining islohidagi g'aznachilik xizmati	2
13.	Byudjetlararo munosabatlarni muvofiqlashtirish masalalari	2
14.	Davlat moliyasini samarali boshqarishda davlat kreditining roli	2
15.	Uy xo'jaligi moliyasini tashkil etish va muvofiqlashtirib borishning ob'ektiv zarurati	2
16.	Moliya bozori va uning birlamchi va ikkilamchi bozorini tashkil etish muammolari	2
17.	Xalqaro moliyaviy munosabatlar	2
18.	Moliya nazariyalari	2
19.	Moliyaviy siyosat	2
20.	Moliya tizimi	2
21.	Davlat moliyasi	2
22.	Mulkchilikning turli shakllaridagi xo'jalik yurituvchi sub'yektlar moliyasi	4
YII semester bo'yicha jami		46
YIII s e m e s t r		
23.	Moliyaviy nazorat	4
24.	Moliya bozori va instrumentlari	4
25.	Xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning ishlab chiqarish chiqimlari, foydasi va rentabelligi	4
26.	Byudjet tizimi va byudjet tuzilmasi	4
27.	Davlat byudjeti	4
28.	Byudjet jarayoni	4
29.	Davlatning byudjetdan tashqari jamg'armalari	4
30.	Davlat krediti	4
31.	Ijtimoiy ta'minot	4
32.	Sug'urta	4
33.	Uy xo'jaliklari moliyasi	2
34.	Xalqaro moliya	2
YII semester bo'yicha jami		44
YII – YIII semester bo'yicha jami		90

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlanadi va uni taqdimoti tashkil qilinadi.

5. Fan bo'yicha talabalar bilimni baholash va nazorat qilish me'zonlari

Baholash usullari	Ekspress testlar, yozma ishlar, og'zaki so'rov, prezentatsiyalar.		
Baholash mezonlari	<p>86-100 ball «a'lo»</p> <ul style="list-style-type: none"> – fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtira olish; – fanga oid ko'rsatkichlarni iqtisodiy tahlil qilishda ijodiy fikr lay olish; – o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; – mehnat munosabatlariga oid tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish; – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – tahlil natijalari asosida vaziyatga to'g'ri va xolisona baho berish; – o'rganilayotgan iqtisodiy hodisa va jarayon to'g'risida tasavvurga ega bo'lish; – o'rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. <p>71-85 ball «yaxshi»</p> <ul style="list-style-type: none"> – o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; – tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish; – o'rganilayotgan iqtisodiy hodisa va jarayon to'g'risida tasavvurga ega bo'lish; – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – o'rganilayotgan jarayonlarni jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. <p>55-70 ball «qoniqarli»</p> <ul style="list-style-type: none"> – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – o'rganilayotgan iqtisodiy hodisa va jarayon to'g'risida tasavvurga ega bo'lish; – o'rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish. <p>0-54 ball «qoniqarsiz»</p> <ul style="list-style-type: none"> – o'tilgan fanning nazariy va uslubiy asoslarini bilmaslik; – iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tahlil etish bo'yicha tasavvurga ega emaslik; – o'rganilayotgan jarayonlarga iqtisodiy usullarni qo'llay olmaslik. 		
	Reyting baholash turlari	Maks.ball	O'tkazish vaqti
	Joriy nazorat:	35	
	ma'ruza mashg'ulotlarda	6	Semestr

	faolligi, muntazam ravishda konspekt yuritishi uchun		davomida
	Mustaqil ta'lim topshiriqlarining o'z vaqtida va sifatli bajarilishi	9	
	Amaliy mashg'ulotlarda faolligi, savollarga to'g'ri javob berganligi, amaliy topshiriqlarni bajargan-ligi uchun	20	
	Oraliq nazorat	35	
	Birinchi oraliq nazorat yozma ish (amaliy mashg'ulot o'qituvchisi tomonidan qabul qilinadi).	15	10 hafta
	Ikkinchi oraliq nazorat (ma'ruzachi o'qituvchisi tomonidan qabul qilinadi). Ikkinchi oraliq nazorat 2 bosqichda amalga oshiriladi. Birinchi bosqich, 10 ball-talaba yakka tartibda topshiriqlar oladi va himoya qiladi. Ikkinchi bosqich, 10 ball-talabalar kichik guruhlariga bo'linadi (har bir guruhda talabalar soni 5-7 tagacha bo'lishi mumkin). har bir guruhga alohida topshiriqlar beriladi va himoya qabul qilinadi. Topshiriqlar 2-3-haftalar oralig'ida talabalarga birlashtiriladi. Guruhning faolligi, berilgan topshiriqni nazariy va amaliy jihatdan yoritilishi, xulosalarning mantiqiy bog'liqligi, kreativ mulohazalarning mavjudligi, huquqiy-normativ hujjatlarni bilishi va boshqa talablarga mosligi hisobga olinadi.	20	17-hafta

	Guruhdagi har bir talabaga 0-10 oraliq'ida bir xil ball qo'yiladi. Himoya kafedra mudiri tomonidan tasdiqlangan grafik asosida dars mashg'ulotlaridan so'ng tashkil etiladi		
	YAkuniy nazorat	30	20 hafta
	YOzma ish	30	
	JAMI	100	

6. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar

1. Toby Stock. Advanced in Taxation. Copyright @ 2010 y. Emerald Group Publishing limited.
2. Schanz, Deborah, Schanz, Sebastian. Business Taxation and Financial Decisions. © 2011
3. Alimardonov M.I., Xudoyqulov S.K., Yusupov O.A., Agzamov A.T. Yuridik shaxslarni oliqqa tortish: Darslik. – T.: TDIU, 2013. - 320 b.
4. Vahobov A.V., Malikov T.S. Moliya. Darslik/Toshkent moliyainstituti.- Toshkent: "Noshir", 2012. 712-bet.
5. Vahobov A.V, Jo'raev A.S. Soliqlar va soliqqa tortish. Darslik. T.: SHarq, 2009. 448-bet.
6. Vahobov A.V., Malikov T.S. Moliya. Darslik / Toshkent Moliya Instituti. – Toshkent: "Noshir", 2017. 712-bet.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi – T.: O'zbekiston, 2014. – 46 b.
2. O'zbekiston Respublikasi Soliq Kodeksi. O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari to'plami, 2018 yil yanvar.
3. Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollariga bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. // Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar, №11.
4. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik o'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – Toshkent : O'zbekiston, 2016. - 56 b
5. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – Toshkent: "O'zbekiston", 2017. – 48 b
6. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: : "O'zbekiston", 2017. – 488 b
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni "O'zbekiston respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida" 2017 yil 7 fevral, PF-4947-son.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 29 iyundagi "O'zbekiston Respublikasining soliqsiyosatini takomillashtirish konsepsiyasi to'g'risida"gi Farmoni
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi 22 dekabr 2017 yil. Toshkent, Xalq so'zi gazetasi.

Internet saytlari

10. www.gov.uz – O‘zbekiston Respublikasi xukumat portali.
11. www.lex.uz – O‘zbekiston Respublikasi O‘nunchijjalari ma’lumotlarimilliy bazasi.
12. www.soliq.uz – O‘zbekiston Respublikasi Soliq Qo‘mitasi sayti.
13. www.mf.uz – O‘zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi sayti.
14. www.norma.uz – Elektron xuquqiy sayti.
15. www.stat.uz – O‘zbekiston Respublikasi Statistika Qo‘mitasi sayti.